

Styrelsen for Videregående Uddannelser,
Bredgade 43,
1260 København K,
Att. Direktør Nils Agerhus

Høringssvar: Uddannelseszoom 2

Danske Professionshøjskoler takker for indkaldelsen til høring over Uddannelseszoom 2. Dette høringssvar skal ses i forlængelse af tidligere drøftelser om Uddannelseszoom, som Danske Professionshøjskoler har haft med Styrelsen for Videregående Uddannelser. Disse drøftelser har ledt til konkrete forbedringer af spørgeskemaerne, selvom der stadig er centrale områder, jf. nedenfor, som vi mener, bør forbedres.

Formålet med Uddannelseszoom

Uddannelseszooms formål er at skabe et solidt grundlag for et mere kvalificeret uddannelsesvalg for potentielle studerende. Dette skal opnås ved at stille oplysninger om uddannelsernes kvalitet og relevans til rådighed. Overordnet set finder Danske Professionshøjskoler stadig, at dimittend – og studenterundersøgelserne ikke afdækker uddannelsernes kvalitet og relevans. Undersøgelserne kan nærmere betragtes som en afdækning af ”studieliv” (studenterundersøgelsen) og ”arbejdsliv” (dimittendundersøgelsen). Det foreslås derfor, at man ændrer undersøgelsesernes overordnede temaer til henholdsvis "studieliv" og "arbejdsliv". Disse temaer er mere sigende for undersøgelsesernes fokus og vil samtidig være yderst relevante for kommende studerende.

Hvis de undersøgelsesernes overordnede temaer fastholdes som kvalitet og relevans, er det en betydelig udfordring, hvis der ikke spørges til det væsentlige i undersøgelserne - nemlig til kvalitet og relevans. Hvis undersøgelsesernes resultater vil blive brugt af potentielle studerende, men ikke er retvisende parametre for uddannelsernes reelle kvalitet og relevans vil det egentlige formål med undersøgelsen ikke være opfyldt. Desuden vil der være en risiko for, at resultaterne vil blive anvendt i andre sammenhænge som en proxy for uddannelsernes kvalitet og relevans, fx i diverse undersøgelser af uddannelsessektoren. I værste fald, vil dette resultere i fejl-eller misstyring.

I forhold til spørgeskemaet til studenterundersøgelsen savnes der fx spørgsmål, som belyser de studerendes vurdering af undervisningens faglige niveau, arbejdsformernes hensigtsmæssighed og vurderingen af eget læringsudbytte. I forhold til spørgeskemaet til dimittendundersøgelsen savnes der fx spørgsmål, der spørger ind til: relevans ud fra de enkelte uddannelsers konkrete læringsmål, hvilken del af uddannelsens profession, dimittenden arbejder indenfor, hvor dimittendens arbejdsplads er placeret (i forhold til lokal dækning af behov for arbejdskraft) samt dimittendens viden om nye behov for kompetencer.

Resultatet er, at institutionerne derfor stadig skal gennemføre egne supplerende undersøgelser for at varetage sit kvalitetsarbejde, hvilket medvirker til evalueringstræthed blandt de studerende og skaber øget bureaukrati.

Anonymitet

Danske Professionshøjskoler bemærker, at de studerendes svar kobles med CPR-oplysninger i begge undersøgelser. Dvs., at de studerende og dimittenderne ikke, i modsætning til institutionernes nuværende praksis, kan loves anonymitet i undersøgelserne. Spørgsmålet er, om der ikke er pligt til direkte at oplyse, at besvarelsenerne bliver gemt som ikke anonyme data? Er Datatilsynet blevet hørt i sagen?

Hvis institutionerne vælger en model, hvor data til Uddannelseszoom kombineres med øvrige egne spørgsmål i en samlet undersøgelse, kan problemstillingen om manglende anonymitet alt andet lige blive forstærket. I dette tilfælde vil respondenterne deltage i en undersøgelse med mange detaljerede spørgsmål, mulighed for åbne kommentarer m.v., hvor spørgsmålet om anonymitet kan få større betydning.

Kommentarer til spørgsmålene i Studenterundersøgelsen

Danske Professionshøjskoler finder, at flere af de nuværende spørgsmål for dimittend- og studenterundersøgelserne formuleres på måder, og har svarkategorier, som giver data af lav validitet.

I det følgende gives nogle eksempler på, hvor spørgeskemaerne bør styrkes.

- Spm. 1: Kunne med fordel formuleres sådan: "Hvilke faglige studieaktiviteter optager *mest af din tid* på din uddannelse?"
- Spm. 1: Der tages ikke højde for, hvor langt den studerende er nået i sit studieforløb og dermed for, at der bør være en ganske væsentlig forskel på, hvordan en 1. semesterstuderende og en 7. semesterstuderende svarer. Grunden er, at der på uddannelsesinstitutionerne er indtænkt progression i undervisningsformerne, således at man som studerende undervejs i sit studieforløb lærer at mestre gradvist mere selvstændighedskrævende former. Det er afgørende, at potentielle studerende, som opsøger Uddannelseszoom, gøres opmærksomme på dette vilkår.
- Spm. 1: I svarkategorierne kan "faglig sparring med andre studerende" dårligt adskilles fra "gruppearbejde (læsegruppe, studiegruppe)"
- Spm. 2: Det giver ikke mening, at spørge ind til, om den studerende oplever at være enig eller uenig. Man kan i stedet blot skrive "hvor enig eller uenig er du i de følgende udsagn om studiemiljøet på din uddannelse?". Denne kommentar gør sig gældende for flere af de følgende spørgsmål. Desuden bør "jeg oplever" ligeledes slettes i svarkategorierne – sådan formuleres spørgsmålene heller ikke længere inde i spørgeskemaet.
- Spm. 2: Det står uklart, hvad der menes med "studiemiljø". Det kan opfattes som om, at studiemiljø er noget andet end det faglige og det sociale miljø, som der allerede er spurgt til i samme spørgsmål.
- Spm. 3: Formuleringen "Mine undervisere er nemme at komme i kontakt med" bør præciseres? Handler det om tilgængelighed uden for undervisningen?
- Spm. 4: Der skelnes alene mellem undervisning og selvstudium og tages dermed ikke højde for professionshøjskolernes studieaktivitetsmodel, der opererer med en række mellemformer. Disse omfatter aktiviteter, som er initieret af de studerende og i visse tilfælde retter sig alene mod medstuderende, i andre tilfælde mod både studerende og undervisere.

Kommentarer til spørgsmålene i dimittendundersøgelsen

- Spm 1: Inden for særligt de kunstneriske brancher kan man være freelancer og bevare sin status som lønmodtager. Det er en mulighed, mange vælger og de vil derfor ikke sætte kryds i, at de er selvstændige. For at der ikke viser sig et fejlagtigt billede i uddannelseszoom på disse uddannelser foreslås det fx at udbygge svarmuligheden "selvstændig", så den også omfatter freelancere? "Jeg startede som selvstændig/freelancer".
- Spm. 2: Kunne med fordel formuleres sådan: "Hvilke elementer vurderer du, har været vigtigst for, at du er eller har været i job?"
- Spm. 2: Svarkategorierne "De kompetencer jeg fik fra uddannelsen" og "Jeg har den uddannelse, som er en forudsætning for jobbet" bør slås sammen til én kategori.
- Spm. 2 og 4: Kan eventuelt omformuleres så man får et skarpere skel mellem de to spørgsmål og undgår overlap. Fx kan spm. 2 afdække hvilke kompetencer og egenskaber der har været udslagsgivende for at man er kommet i job, og spm 4 hvilke aktiviteter og relationer der har været udslagsgivende for at man er kommet i job. Karrierevejledning, netværk, jobmesse, studiejob, og frivilligt arbejde flyttes eventuelt fra spm 2 til 4.
- Spm. 6: Rækkefølgen bør ændres i kategorierne så faglige, teoretiske og praktiske kompetencer komme øverst. Sprogbruget i enkelte kompetencer virker "fremmed" - fx menneskelige kompetencer og tekniske kompetencer - hvad dækker disse over?
- Spm. 6: Bør der ikke være samme vejledning til besvarelse i prioriteret rækkefølge, som er anvendt i spm. 2?
- Spm. 8: Kan "arbejdsform" ændres til "arbejdstid"?
- Spm. 9: Man bør svare ved selv at skrive et faktisk antal arbejdstimer i stedet for at anvende kategorier. I så fald kan vi bruge data til at beregne gennemsnitlig arbejdstid.

Danske Professionshøjskoler lægger, som vi tidligere har redegjort for, vægt på, at Danmarks Akkrediteringsinstitution er hørt i forhold til Uddannelseszoom, idet det er vigtigt, at data anerkendes som valide kilder til at sikre kvaliteten og relevansen af uddannelserne. Vi bemærker i denne sammenhæng, at Danmarks Akkrediteringsinstitution ikke fremgår af høringslisten.

Endelig skal vi bemærke, at dialog med Styrelsen omkring præsentation af data på Uddannelseszoom er vigtigt. De studerende vil besvare spørgsmålene noget forskelligt afhængigt af, hvilket semester de går på, og det vil være vigtigt at tage højde for dette i præsentationen af data – et gennemsnit vil ikke altid være en retvisende fremstilling af besvarelserne.

Med venlig hilsen

Harald Mikkelsen
Formand
Danske Professionshøjskoler